

ПРАВО НА ОТКУП АКЦИЈА

Акционари циљног друштва који сматрају да им цена акција у понуди за преузимање није утврђена у складу са законом, имају право на судску заштиту у поступку преузимања акционарског друштва, покретањем управног спора против решења Комисије за хартије од вредности, којим је одобрен захтев за објављивање понуде за преузимање.

Из образложења:

„Према одредби 41б Закона о преузимању акционарских друштава, ако понуђач након настанка обавезе објављивања понуде за преузимање, независно од тога да ли је иста утврђена решењем Комисије у складу са одредбама овог закона, у законском року не поднесе уредан захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање или му комисија одбије или одбаци захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање или након што му је комисија одобрила захтев за објављивање понуде за преузимање, не објави понуду за преузимање под условима и на начин из овог закона, или уколико комисија обустави поступак преузимања, сваки акционар циљног друштва може путем месно надлежног привредног суда захтевати откуп акција под условима под којим је морала бити објављена понуда за преузимање.

Тужиоци су акционари циљног друштва „ЕИ“ АД Београд. У конкретном случају, преузимањем акција „Е Х“ за друготуженог „НР“ АД Београд и лица која са њим заједнички делују (између осталих и првотужени) настала је обавеза објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва „ЕИ“, будући да је понуђач са лицима са којим заједнички делује индиректно стекао преко 25% учешћа у акцијама циљног друштва „ЕИ“. Решењем Комисије за хартије од вредности од 13.04.2018. утврђено је да друготужени и лица са којима заједнички делује нису објавили понуду за преузимање акција циљног друштва „Е И“. Друготужени је објавио 04.08.2017. године обавештење о намери преузимања акција циљног друштва „ЕИ“ и 24.08.2017. године поднео захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва који је Комисија за хартије од вредности одбацила закључком од 10.11.2017. године.

Сходно томе, произлази да у моменту када је понуда друготуженог одбачена, да су тужиоци имали право да тужбом против циљног друштва поднетом код месно надлежног привредног суда захтевају откуп акција по цени из члана 22. Закона о преузимању акционарских друштава. Међутим, у току поступка основ за подношење тужбе у складу са чланом 41б наведеног закона је отпао, будући да је Комисија за хартије од вредности одобрила решењем од 15.04.2019. године, обавезујућу понуду понуђача за преузимање акција „ЕИ“ по цени од 2.784,00 динара. Тужиоци су у поступку преузимања продали своје обичне акције по цени од 2.784,00 динара. Тужиоци поднетом тужбом оспоравају право на цену из обавезујуће понуде која је одобрена решењем Комисије за хартију од вредности, истичући да иста није утврђена као фер цена правилном применом одредбе члана 22. Закона о преузимању.

Одредбом члана 43. Закона о преузимању акционарских друштава предвиђено је да акти које доноси Комисија су коначни. Против аката Комисије незадовољна страна може покренути управни спор. Комисија за хартије од вредности у оквиру своје надлежности врши контролу законитости спровођења поступка за преузимање, а у оквиру тога и контролу правилности формирања цене акција са правом гласа из понуде за преузимање. Акционарима циљног друштва омогућена је судска заштита у поступку преузимања покретањем управног спора против решења Комисије ако сматрају да цена није утврђена у складу са чланом 22. Закона о преузимању акционарских друштава.

Како тужиоци нису искористили у поступку преузимања прописану судску заштиту, покретањем управног спора против решења Комисије за хартије од вредности, већ су у поступку преузимања продали своје акције по одобреној цени, по којој су откупљене преостале акције у поступку принудног откупа, погрешан је закључак нижестепених судова да им припада разлика између продајне цене у поступку за преузимање акционарских друштава и цене које је утврдио судски вештак финансијске струке.

Сходно томе, стекли су се услови за преиначење првостепене и другостепене одлуке од стране Врховног касационог суда применом члана 416. ЗПП.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Прев 790/2022 од 29.10.2022. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 14.11.2023. године)